

Nr.214 din 19 iunie 2024

Ministerul Educației și Cercetării

Cancelaria de Stat

Aviz

la proiectul Hotărârii Guvernului privind implementarea planului pilot de finanțare în bază de cost standard a instituțiilor publice de învățământ preșcolar pe anul 2025 (număr unic 425/MEC/2024)

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului privind implementarea planului pilot de finanțare în bază de cost standard a instituțiilor publice de învățământ preșcolar pe anul 2025.

CALM a analizat prevederile proiectului HG în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Proiectul Hotărârii Guvernului este elaborat în scopul revizuirii metodologiei de finanțare pentru a asigura că alocările reflectă mai precis nevoile reale ale fiecărei grădinițe, introducerea unor mecanisme de ajustare în formula de finanțare și sporirea transparenței și monitorizării cheltuielilor pentru a asigura o utilizare eficientă a fondurilor.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale, nr. 397 din 16.10.2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435 din 28.12.2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006.

3. Constatări/obiectii

Congresul Autorităților Locale din Moldova salută inițiativa de a reglementa și implementa o formulă de finanțare în bază de cost standard în cadrul grădinițelor din țară, însă în urma analizei proiectului Hotărârii Guvernului, constată mai multe prevederi neclare:

Potrivit pct.6 din Regulamentul privind finanțarea în bază de cost standard a instituțiilor publice de învățământ preșcolar (în continuare – Regulament), metodologia se extinde asupra componentei de bază a bugetului și cuprinde: 1) cheltuielile pentru salarizarea personalului; 2) cheltuielile curente; 3) cheltuielile pentru alimentația copiilor și pentru materiale educaționale; 2) cheltuielile capitale, cu excepția investițiilor capitale. Trebuie să evidențiem, că ulterior, pe parcursul Regulamentului, în formula de finanțare

nu sunt prevăzute cheltuielile capitale (sub forma unui Pilon), iar în Nota informativă se menționează că "Sunt excluse cheltuielile capitale".

Pe de o parte în pct.14 Regulament sunt prevederi cu privire la fondul de echilibrare a bugetelor instituțiilor de învățământ preșcolar, destinat să acopere deficitul bugetar al instituțiilor de învățământ preșcolar în raport cu costurile standard stabilite, însă în Nota informativă nu se face referire la acest fond de echilibrare. Pe de altă parte, în Nota informativă este menționat Fondul de intervenție la nivelul autorității centrale, Ministerul Educației și Cercetării, destinat acoperirii nevoilor specifice și imprevizibile ale grădinițelor, ce poate fi utilizat pentru a compensa deficitele bugetare ale grădinițelor care se confruntă cu situații de urgență sau cu cerințe neașteptate de finanțare, dar în Regulament astfel de prevederi nu se regăsesc.

Totodată, în Nota informativă nu sunt informații privind Fondul de investiții, în privința căruia sunt reglementări în Regulament.

În același timp, sunt mai multe întrebări/constatări parvenite din partea primarilor, cu instituții publice de învățământ preșcolar în subordine unde se va aplica formula de finanțare în bază de cost standard, privind modul de implementare a formulei de finanțare în bază de cost standard a instituțiilor publice de învățământ preșcolar:

- Din prevederile Regulamentului nu este clar cine se va ocupa cu efectuarea tuturor calculelor finanțării în bază de formulă (MEC, potrivit pct.9 din PHG, contabilitatea IET și/sau contabilitatea primăriei, potrivit pct.50 din Regulament) și care este costul acestor servicii, dar și impactul lor?

- Care este raționamentul includerii în formula de finanțare în bază de cost standard a grădinițelor a cheltuielilor de personal/cheltuielile pentru salarizarea personalului, care în structura costurilor grădinițelor, la nivel național în anul 2023 reprezintă 62,8% din cheltuieli, astfel complicând formula, dacă se urmăresc alte scopuri? Cheltuielile pentru salarizarea personalului trebuie excluse din formula de finanțare în bază de cost standard.

- Includerea în formula de finanțare în bază de cost standard a grădinițelor a cheltuielilor de achiziții și investiții, de regulă, sunt dictate de situația de pe loc și nu pot fi estimate în formule, astfel că includerea acestora în metodologia de finanțare nu va permite soluționarea problemelor, decât dacă pentru reparații capitale și procurarea mijloacelor fixe se va apela la mijloacele Fondului de investiții a Ministerului Finanțelor, care deține puterea discreționară de a decide alocarea mijloacelor financiare.

- Cum se calculează coeficientul de bază de creștere sau descreștere a volumului alocațiilor de la bugetul de stat pentru o instituție publică de învățământ preșcolar?

- De ce Regulamentul nu prevede rectificarea bugetului pentru educație între instituțiile de învățământ preșcolar din aceeași localitate?

- Cum prevederile Regulamentului reflectă posibilitatea de adaptarea la condițiile locale a APL, precum și orientarea spre necesitățile reale ale copilului/comfortul acestuia, în condițiile unor grupe cu număr mic de copii, inclusiv cu posibilitatea implicării părinților, cărora le aparține decizia finală în privința educației copilului?

- De ce în Nota informativă nu au fost oferite analizei rezultatele simulării/modelării formulei de finanțare în bază de cost standard în instituțiile de educație timpurie din raioanele pilotate Anenii Noi, Cahul, Florești, Nisporeni (sau în unul din aceste raioane) pe indicatorii elementelor structurale ale formulei, precum și informațiile comparate privind transferurile cu destinație specială pentru IET de la bugetul de stat pentru anul 2024 și rezultatele simulării/modelării formulei de finanțare în bază de cost standard, pentru a se putea înțelege mai bine modul de implementare real a formulei de finanțare în bază de cost standard?

În concluzie, vom accentua necesitatea unei metodologii de finanțare în bază de de cost standard a instituțiilor publice de învățământ preșcolar centrate pe necesitățile și confortul copilului, precum și stimularea asigurării necesităților părinților prin oferirea unui ajutor real acestora dar nu de creare a unor noi complicații.

4. Propuneri și recomandări:

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului, propunem completarea Regulamentului și a Notei informative cu prevederile/informațiile ce lipsesc, inclusiv în contextul clarificării și oferirii răspunsurilor la întrebările parvenite din partea primarilor privind modul de implementare a formulei de finanțare în bază de cost standard a instituțiilor publice de învățământ preșcolar.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului privind implementarea planului pilot de finanțare în bază de cost standard a instituțiilor publice de învățământ preșcolar pe anul 2025 poate fi propus pentru aprobare doar după operarea modificărilor/completărilor menționate mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu, expert CALM,
tel. 22 35 09